

Žymių Tauragės datų kalendorius

2017 metai

Šiomet sukanka:

510 metų, kai 1507 m.

- istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas Tauragės vardas.
- Tauragėje pastatyta pirmoji Romos katalikų bažnyčia.
- prie Tauragės katalikų bažnyčios įkurta mokykla.

450 metų, kai 1567 m.

- pastatyta evangelikų liuteronų bažnyčia ir įsteigta parapija.
- Tauragėje pradėjo veikti pasienio muitinė.

230 metų, kai 1787 m.

- pastatyta nauja medinė Tauragės evangelikų liuteronų bažnyčia.

210 metų, kai 1807 m.

- Tauragės dvare įrengtoje rusų caro būstinėje lankėsi Rusijos caras Aleksandras I bei Prūsijos karalius.
- birželio 22 d. caras Aleksandras I Tauragėje pasirašė sutartį su prancūzais (tai 1807 m. birželio 25 d. pasirašytos Tilžės taikos sutarties prototipas).

205 metai, kai 1812 m.

- Požerūnų malūne (Tauragės r.), buvo pasirašyta Tauragės konvencija - sutartis tarp prūsų generolo Hanso Davido Liudviko Jorko fon Vartenburgo ir rusų generolo Ivano Dibičiaus.

170 metų, kai 1847 m.

- Hilarijui Vasilčikovui mirus, Tauragės dvaras atiteko jo sūnui Aleksandrui Vasilčikovui.

140 metų, kai 1877 m.

- Tauragės mieste pradėjo veikti garo malūnas.

130 metų, kai 1887 m.

- Tauragėje atidaryta privati religinė žydų Talmud Toros mokykla.
- Užbaigta statyti ir tų pačių metų spalio 6 d. pašventinta raudonų plytų Lauksargių evangelikų liuteronų bažnyčia. Po karo metų sugriovimų bažnyčia 1947–1957 m. kunigo Pėterio Knispelio ir parapijiečių lėšomis buvo atstatyta.

120 metų, kai 1897 m.

- Tauragėje, šalia naujosios turgavietės iškilo gaisrinės pastatas.
- Tais pačiais metais įsteigta gaisrininkų draugija.

105 metai, kai 1912 m.

- minint Tauragės Konvencijos pasirašymo 100-metį, šio akto pasirašymo vietoje, Požerūnų kaime buvo pastatytas paminklas.

90 metų, kai 1927 m.

- rugsėjo 9 d. Tauragėje bandytas suorganizuoti politinis perversmas, žinomas Tauragės pučo vardu.

- Tauragės mieste įsteigtas M. Mačernio vadovaujamas Vyskupo Motiejaus Valančiaus liaudies universitetas.
- Tauragėje iškilio geležinkelio stoties pastatas (projektavo architektas E. A. Fryko).

85 metai, kai 1932 m.

- Tauragės miestas gavo II eilės miesto teises.
- Įkurtas mėsos fabrikas „Maistas“.
- Pastatyta 60 vietų Tauragės apskrities ligoninė (pagal architekto K. Reisono projektą).

80 metų, kai 1937 m.

- J. Bicka parengė ir išleido pirmąjį lietuvišką evangelikų liuteronų tikybos vadovėlį mokykloms lotyniškomis raidėmis „Tikybos knygelės“.
- 1937 m. atidaryta Skaudvilės viešoji biblioteka.

70 metų, kai 1947 m.

- minint pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo „Katekizmo“ – 400 metų jubiliejų, Tauragės evangelikų liuteronų bažnyčiai suteiktas Martyno Mažvydo vardas.

40 metų, kai 1977 m.

- Skaudvilėje Dainoto Habdango iniciatyva įkurtas kraštotyros muziejus.

30 metų, kai 1987 m.

- centrinėje Tauragės aikštėje buvo pastatytas paminklas „Taika“. Jo autorius prof. Leonas Žuklys drauge su sūnumi Gediminu Žukliu (architektas Eduardas Budreika).
- rugsėjo 26 d. prie Vytauto gatvės atidarytas naujas Vytauto stadionas.

15 metų, kai 2002 m. rugsėjo 6 d.

- Tauragėje pradėjo veikti Kauno technologijos universiteto studijos.

Žymių kraštiečių sukaktys ir jubiliejai

140 metų, kai 1877 m. Tauragėje gimė **Mykolas Leškevičius** – *smuikininkas, mėgėjų teatro aktorius, režisierius*. Mirė 1932 03 18 Šilalėje (kituose šaltiniuose - Kaune).

Sausis

4 d. - 60 metų, kai 1957 01 04 Batakių km. (Tauragės r.) gimė **Ona Jautakienė (Jautakė)** – *poetė, prozininkė, redaktorė, Lietuvos rašytojų sąjungos ir Lietuvos žurnalistų sąjungos narė*.

5 d. - 70 metų, kai 1947 01 05 Eidintų k. (Tauragės r.) gimė **Regimantas Midvikis** - *skulptorius, dailininkas, Lietuvos dailininkų sąjungos narys, Lietuvos nacionalinės premijos laureatas, Tauragės garbės pilietis*. Mirė 2015 06 12 Tauragėje.

6 d. - 90 metų, kai 1927 01 06 Tauragėje gimė **Leonas Bildušas** – *chemikas, žymus JAV lietuvių kultūros darbuotojas*.

14 d. - 110 metų, kai 1907 01 14 Skaudvilėje (Tauragės r.) gimė **Zenonas Slaviūnas** (iki 1939 – Slavinskas) - *tautosakininkas, mokslininkas, folkloristas, filologijos mokslų kandidatas*. Mirė 1973 03 12 Vilniuje.

Vasaris

16 d. - 110 metų, kai 1907 02 16 Joniškėlyje gimė **Jurgis Macelis** – pedagogas, Tauragės mokytojų seminarijos direktorius (1935–1940 m.) Mirė 2003 Kretingoje.

24 d. - 95 metai, kai 1922 03 14 Kuršėnuose gimė **Bronius Šimkevičius** - pedagogas (dirbęs Tauragėje), memuaristas. Mirė 2009 02 24 Vilniuje.

24 d. - 110 metų, kai 1907 02 24 Gargasų dvare (Tauragės r.) gimė **Ona Birutė Kubilienė (Krasauskaitė)** - JAV lietuvių dainininkė. Mirė 1972 m.

Kovas

3 d. - 65 metai, kai 1952 03 22 Būtenių km. (Tauragės r.) gimė **Algirdas Ražauskas** – agronomas, Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo akto signataras. Mirė 2008 02 03 Pakruojyje.

10 d. - 90 metų, kai 1927 03 10 Liaudginų km. (Tauragės r.) gimė **Jonas Kenstavičius** – nusipelnęs miškininkas, profesorius, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, žemės ūkio mokslų daktaras. Mirė 2008 04 27.

15 d. - 80 metų, kai 1937 03 15 Tauragėje gimė **Romas Batūra** – istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, docentas, Sąjūdžio tarybos pirmininkas (1993–2000).

22 d. - 80 metų, kai 1937 03 22 Tauragėje gimė **Polius A. Raslavičius** – JAV lietuvių gydytojas, Pasaulinės Patologijos ir Laboratorinės Medicinos Draugijų Asociacijos direktorato narys ir Tufts universiteto medicinos mokyklos patologijos profesorius, Dr. Raslavičiaus šeimos fondo įkūrėjas.

23 d. - 110 metų, kai 1907 03 23 Mažonų k. (Tauragės r.) gimė **Juozas Mockaitis** – JAV lietuvių agronomas, Mičigano universiteto profesorius. Mirė 1995 m. JAV.

25 d. – 60 metų, kai 1957 03 25 Tauragėje gimė **Sigitas Rutkus** – poetas. Mirė 2007 03 27.

Balandis

1 d. - 90 metų, kai 1927 04 01 Mozeriškės km. (Tauragės r.) gimė **Antanas Mozeris** - memuaristas.

7 d. - 50 metų, kai 1967 04 07 Batakių km. (Tauragės r.) gimė **Aušra Martišiūtė-Linartienė** - literatūrologė, Humanitarinių mokslų daktarė, docentė, lietuvių dramos istorikė ir tyrinėtoja, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktoriaus pavaduotoja mokslo reikalams.

24 d. - 85 metai, kai 1932 04 24 Rekstukų km. (Tauragės r.) gimė **Petras Pukelis** – inžinierius statybininkas, technikos mokslų daktaras, docentas. Mirė 2013 m. Vilniuje.

Gegužė

4 d. - 60 metų, kai 1957 05 04 Tauragėje gimė **Vilija Aleknaitė-Abramikienė** – politikė, Lietuvos Respublikos Seimo narė.

12 d. – 80 metų, kai 1937 m. gegužės 12 d. Tauragėje gimė **Hamletas Vladislavas Markšaitis** – Lietuvos matematikas, fizinių mokslų daktaras.

15 d. - 75 metai, kai 1942 05 15 Stirbaičių km. gimė **Marta Stirbytė-Valaikienė** – tapytoja monumentalistė, grafikė, Lietuvos dailininkų sąjungos narė. Mirė 2017 01 23 Kaune.

16 d. - 75 metai, kai 1942 05 16 Šiauriškių km. (Tauragės r.) gimė **Zenonas Radvilas** – tautodailininkas.

Birželis

10 d. - 115 metų, kai 1902 06 10 Garliavoje (Kauno r.) gimė **Margarita Vymerytė** – tautosakininkė, pedagogė. Mirė 1965 12 03 Vilniuje, palaidota Tauragėje.

11 d. - 80 metų, kai 1937 06 11 Lėkiškės k. (Tauragės r.) gimė **Zenonas Kubaitis** – habilituotas technologijos mokslų daktaras, Lietuvos mokslo ir studijų fondo ekspertas. Mirė 2015 m. Kaune.

14 d. - 150 metų, kai 1867 06 14 Pameizių k. (Tauragės r.) gimė **Antanas Eičas** - knygnešys. Mirties data nežinoma.

Liepa

1 d. - 95 metai, kai 1922 07 01 Girkančių km. (Joniškio r.) gimė **Liudas Andriulis** – muzikas, pedagogas, kompozitorius ir dirigentas. Nuo 1962 m. iki mirties - 1983 05 29 gyveno ir dirbo Tauragėje.

10 d. – 70 metų, kai 1947 07 10 Tauragėje gimė **Žygimantas Laurinavičius** – muzikas, akordeonistas, pedagogas ir poetas.

11 d. - 120 metų, kai 1897 07 11 (kituose šaltiniuose – 01 11) Velykūnų k. (Anykščių r.) gimė **Juozas Strolia** – kompozitorius, muzikologas, pedagogas, chorvedys. 1929–1936 m. jis dėstė Tauragės aukštesniojoje komercijos mokykloje. Mirė 1969 02 20 JAV.

12 d. - 95 metai, kai 1922 07 12 Kulių k. (Kretingos r.) gimė **Pranas Kundrotas** – tautodailininkas, medžio drožėjas. Buvęs tremtinys nuo 1964 m. gyveno ir dirbo Tauragėje. Mirė 1998 09 12.

18 d. – 70 metų, kai 1947 07 18 Tauragėje gimė **Genovaitė Laugalienė** – vertėja, LKA Užsienio kalbų instituto direktorė.

Rugpjūtis

7 d. - 70 metų, kai 1947 08 07 Skaudvilėje (Tauragės r.) gimė **Virgilijus Konradas Čepliejus** - vertėjas.

22 d. – 60 metų, kai 1957 08 22 Priekulėje, (Klaipėdos r.) gimė **Viktoras Kovšovas** – pedagogas, Lietuvos ir Tauragės rajono savivaldybės politinis bei visuomenės veikėjas. Tauragės krašto muziejaus direktoriaus pavaduotojas. Dirbo LR Vyriausybės atstovu Tauragės apskrityje, Tauragės rajono meru (2000–2003 m).

24 d. - 110 metų, kai 1907 08 24 Kizil-Arvato mieste, Turkestane gimė **Eduardas Balčiūnas** kompozitorius, muzikos mokytojas, chorų ir orkestrų vadovas. Mirė 1975 08 04 Tauragėje.

25 d. - 70 metų, kai 1947 08 25 Kundročių k., Skaudvilės sen. gimė **Antanas Skarbalius** – rankininkas, treneris, habilituotas socialinių mokslų daktaras, LKKA Sporto technologijų katedros profesorius, Tarptautinės rankinio federacijos lektorius, Lietuvos sporto mokslo tarybos narys.

27 d. - 85 metai, kai 1932 08 27 Tauragėje gimė **Irena Martinkutė-Smetonienė** - tremtinė, poetė. Mirė 2006 02 08 Vilniuje.

Rugsėjis

21 d. - 95 metai, kai 1922 09 21 Čiuteikių k. (Tauragės r.) gimė **Juozas Šimkus** – kultūros veikėjas, dailininkas mėgėjas. Gyveno Vokietijoje. Mirė 2015 03 15.

Spalis

1 d. - 100 metų, kai 1917 10 01 Tverėje (Rusija) gimė **Jadvyga Ona Černiauskiė** - pedagogė ir poetė, prozininkė, Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos narė. Trumpai gyveno ir dirbo Tauragėje (1940 m.). Mirė 2015 m.

6 d. - 80 metų, kai 1937 10 06 Taurų k. (Tauragės r.) gimė **Algimantas Mituzas** – inžinierius chemikas, habilituotas technologijos (cheminė inžinerija) mokslų daktaras, KTU Silikatų technologijos katedros profesorius, AB “Akmenės cementas” filialo vadovas.

8 d. - 95 metai, kai 1922 10 08 Barsukynės km. (Tauragės r.) gimė **Aleksandras Jacikevičius** – psichologas, psichologijos mokslų daktaras, habilituotas socialinių mokslų daktaras. Mirė 1999 12 16 Klaipėdoje.

9 d. - 60 metų, kai 1957 10 09 Kazbarynų k. (Tauragės r.) gimė **Zita Čepaitė** – žurnalistė, rašytoja. Nuo 2012 m. - Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė.

30 d. - 120 metų, kai 1897 10 30 Gedrimų kaime (Telšių r.) gimė **Mečislovas (Mečys) Mačernis** – pedagogas, pedagoginių knygų autorius, 1926–1934 m. dirbęs Tauragės mokytojų seminarijos direktoriumi. 1934 m. buvo išrinktas į Tauragės miesto tarybą. Mirė 1968 03 29 Plungėje.

Lapkritis

1 d. - 60 metų, kai 1957 11 01 Tauragėje gimė **Albinas Arkauskas** - aktorius, VŠĮ teatro „Vilniaus klasika“ vadovas.

2 d. - 90 metų, kai 1927 11 02 Tauragėje gimė **Valerija Bumbulienė** – pedagogė, buvusi Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Tauragės skyriaus atsakingoji sekretorė, Tauragės rajono garbės pilietė.

5 d. – 70 metų, kai 1947 11 05 Nevočių k. (Šilalės r.) gimė **Petras Jokubauskas** – miškininkas, Tauragės rajono savivaldybės politinis veikėjas, Tauragės rajono savivaldybės meras (1997–2000).

18 d. - 110 metų, kai 1907 11 18 Pagramantėje (Tauragės r.) gimė **Juozas Mažeika** - operos dainininkas. Mirė 1976 07 31 Vilniuje.

19 d. - 85 metai, kai 1932 11 19 Skaudvilėje (Tauragės r.) gimė **Dainotas Habdanqas** – pedagogas, istorikas, kraštotyrininkas. Mirė 1989 07 26.

23 d. - 115 metų, kai 1902 11 23 Veleikių k. (Zarasų r.) gimė **Antanas Ilčiukas** – vargonininkas, choro dirigentas, kompozitorius, pedagogas. Mokytojavo Tauragėje. Mirė 1990 11 29 Klaipėdoje.

Gruodis

2 d. - 145 metai, kai 1872 12 02 Kundriškių vns., Vabalninko vls., Biržų apskr. gimė **Kazimieras Šleivys** – kunigas kanauninkas, spaudos bendradarbis, vertėjas. Mirė 1943 04 17 Gaurėje.

9 d. - 95 metai, kai 1922 12 09 Batakiuose (Tauragės r.) gimė **Bernarda Marija (Venckutė), Venckus** – vienuolė, JAV lietuvių muzikė, vargonininkė, pedagogė, kompozitorė, chorvedė. Mirė 1998 10 31 JAV.

25 d. - 100 metų, kai 1917 12 25 Tauragėje gimė **Vlada Prosčiūnaitė (Prosčevičiūtė)-Brazaitienė-Leeming** - išeivijos poetė, dramaturgė, literatūros kritikė. Mirė 2007 m. JAV.

30 d. - 90 metų, kai 1927 12 30 Adakave (Tauragės r.) gimė **Povilas Marengolcas** - architektas. Mirė 2005 m. Šiauliuose.

Sudarė:

Tauragės Birutės Baltrušaitytės viešosios bibliotekos
Informacijos skyriaus vyr. bibliografė Laima Pikčiūnienė